

Интегралдық микросхемалар топологияларын құқықтық қорғау туралы

Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 29 маусымдағы N 217 Заны
МАЗМУНЫ

ҚОЛДАНУШЫЛАР НАЗАРЫНА!

Қазақстан Республикасының 2005.11.22. N 90 Занымен енгізілген өзгерістер әртүрлі уақытта қолданысқа енгізілген (2-бапты қаранды). Қажет болған жағдайда "Зан" Деректеръ базасының 5 версиясының алдыңғы редакцияларын қаранды.

1-бап. Осы Занда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) бүллетене - интегралдық микросхемалар топологияларын қорғау мәселелері жөніндегі ресми мерзімді басылым;

2) интегралдық микросхема - электрондық схема функцияларды орындауға арналған түпкілікті немесе аралық нысандағы микроэлектронды бүйім, оның элементтері мен байланыстары бүйім дайындалғанда негізге алынған материалдың көлемінде және (немесе) бетінде бөлінбейтін етіп қалыптастырылады;

3) интегралдық микросхема топологиясы (бұдан әрі - топология) - интегралдық микросхеманың элементтері мен олардың арасындағы байланыстар жиынтығының материалдық жеткізгіште тіркелген кеңістіктік-геометриялық орналасуы;

4) құқық иеленуші - автор, оның мұрагері, сондай-ақ заңға немесе шартқа байланысты алынған айрықша құқықты иеленуші кез келген жеке немесе заңды тұлға;

5) лицензиялық шарт - ол бойынша құқық иеленуші (лицензиар) басқа тарапқа (лицензиатқа) топологияны белгілі бір әдіспен уақытша пайдалануға құқық беретін шарт;

6) патенттік сенім білдірілген өкілдер - Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес үәкілдеп орналауда жеке және заңды тұлғалардың өкілдік ету құқығы берілген Қазақстан Республикасының азаматтары;

7) топологияға айрықша құқық - құқық иеленушінің топологияны өз қалауы бойынша кез келген әдіспен пайдалануға мүліктік құқығы;

8) топологияны пайдалану - егер осы Заңда өзгеше көзделмесе, топологияны, осы топологиямен бірге интегралдық микросхеманы немесе осындай интегралдық микросхеманы қамтитын бүйімді қолдану, әкелу, сатуға ұсыну, сату немесе азаматтық айналымға коммерциялық мақсаттарда жүзеге асырылатын өзгедей енгізу;

9) үәкілдеп орналауда жеке және заңды тұлғалардың өкілдік ету құқығы берілген орган.

Ескерту. 1-бап жаңа редакцияда - ҚР 2012.07.10 N 34-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі) Занымен.

2-бап. Осы Заңмен реттелетін қатынастар

Осы Заңмен топологияларды жасауға, құқықтық қорғауға және пайдалануға байланысты туындастырылған мүліктік, сондай-ақ олармен байланысты жеке мүліктік емес қатынастар реттеледі.

3-бап. Топологияларды қорғау туралы заңдар

1. Топологияларды қорғау туралы заңдар Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және Қазақстан Республикасы Азаматтық Кодексінің, осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінің нормаларынан тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзгеше ережелер белгіленсе, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

4-бап. Үәкілдеп орналауда жеке және заңды тұлғалардың өкілдік ету құқығы берілген орган

Үәкілдеп орналауда жеке және заңды тұлғалардың өкілдік етердің жүзеге асырады:

1) топологияларды тіркеуге өтінімдерді қарастыруға қабылдайды, оларды қарайды және топологияларды тіркеуді жүзеге асырады;

2) топологияларды Интегралдық микросхемалар топологияларының мемлекеттік тізіліміне енгізеді;

3) тіркеу туралы куәліктер береді;

4) тіркелген топологиялар туралы мәліметтерді бюллетенъде жариялады;

5) тіркеуге өтінімдерді жасауға және ресімдеуге қойылатын талаптарды белгілейді;

6) тіркеу тәртібін, тіркеу туралы куәліктің нысанын, онда көрсетілетін мәліметтердің құрамын, сондай-ақ бюллетенъде жарияланатын мәліметтердің тізбесін белгілейді; v106234.

7) алып тасталды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін құнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен;

8) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Ескерту. 4-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586 Заңымен, 2004.12.20 N 13 (2005.01.01 бастап қолданысқа енгізіледі), 2011.07.05 N 452-IV (2011.10.13 қолданысқа енгізіледі), 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін құнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

5-бап. Топологияларды құқықтық қорғау талаптары

1. Осы Заңда берілетін құқықтық қорғау түпнұсқалық топологияға ғана қолданылады.

2. Автордың шығармашылық қызметінің нәтижесінде жасалған топология түпнұсқалық топология болып табылады. Топология түпнұсқа емес деп дәлелденбейінше, түпнұсқа деп танылады.

3. Топология элементтерінің жиынтығы интегралдық микросхемаларды әзірлеушілер мен дайындаушыларға ол жасалған күні жалпы мәлім болса, осы Заңмен құқықтық жағынан қорғалмайды.

Интегралдық микросхемаларды әзірлеушілер мен дайындаушыларға топология жасалған күні жалпы мәлім болған элементтерден тұратын топология осындай элементтердің жиынтығы тұтас алғанда осы баптың 2-тармағының талаптарын қанағаттандыратын жағдайда ғана құқықтық жағынан қорғалады.

4. Осы Заңда берілетін құқықтық қорғау топологияларда іске асырылуы мүмкін идеяларға, әдістерге, жүйелерге, технологияға немесе құпияландырылған ақпаратқа қолданылмайды.

6-бап. Топологияға авторлық

1. Топологияны шығармашылық енбегімен жасаған жеке адам оның авторы деп танылады.

2. Егер топология жасауға бірнеше жеке адам қатысса, олардың бәрі оның авторлары (тең авторлары) деп есептеледі. Тең авторларға тиесілі құқықтарды пайдалану тәртібі олардың арасындағы келісіммен белгіленеді.

3. Топология жасауға жеке шығармашылық үлес қоспаған, бірақ авторға тек техникалық, ұйымдастыру түрінде немесе материалдық көмек көрсеткен не оған құқықты ресімдеу мен оны пайдалануға жәрдемдескен жеке адамдар авторлар деп танылмайды.

4. Топологияға авторлық құқығы иелікten алынбайтын жеке мүліктік емес құқық болып табылады және ол мерзімі белгіленбей қорғала береді.

7-бап. Топологияға айрықша құқық

1. Топологияға айрықша құқықты топологияның авторы не осы Заңның 9-бабында көзделген жағдайларда жұмыс беруші немесе тапсырыс беруші немесе олардың құқық мирасқорлары иеленеді.

2. Осы Заңның 10-бабында көзделген жағдайларды қоспағанда, құқық иеленуші топологияны өз қалауына қарай кез келген әдіспен, атап айтқанда, басқа тұлғалардың осы топологияны құқық иеленүшінің тиісті рұқсатынсыз пайдалануына тыйым салу құқығын қоса алғанда, осындай топологиясы бар интегралдық микросхемалар дайындау арқылы пайдалануға құқығы бар.

3. Топологияның бірнеше авторы немесе өзге де құқық иеленушілер иеленетін айрықша құқықты пайдалану тәртібі олардың арасындағы шартта белгіленеді.

Мұндай шарт болмаған жағдайда, олардың әрқайсысы қорғалатын топологияны өз қалауына қарай пайдалана алады, бірақ басқа құқық иеленушілердің келісімінсіз оған лицензия беруге немесе айрықша құқығын басқа тұлғаға беруге құқығы жоқ.

4. Құқық иеленушінің рұқсатынсыз мынадай іс-әрекеттер жасау:

1) топологияның түпнұсқалық болып табылмайтын бөлігін ғана көшіруді қоспағанда, оны интегралдық микросхемаға енгізу арқылы немесе өзге де жолмен оны тұтастай немесе оның бір бөлігін көшіру;

2) топологияны, осы топологиямен бірге интегралдық микросхеманы немесе осындағы интегралдық микросхемасы бар бұйымды қолдану, әкелу, сатуға ұсыну, сату және азаматтық айналымға өзге де жолмен енгізу топологияға айрықша құқықты бұзы болып табылады.

8-бап. Айрықша құқықты беру

1. Топологияға айрықша құқық басқа тұлғаға шарт бойынша тольғымен немесе ішінара берілуі мүмкін, сондай-ақ мұрагерлік бойынша әмбебап құқық мирасқорлығы тәртібімен және құқық иеленуші заңды тұлғаның қайта үйімдастырылуы нәтижесінде өтеді.

2. Лицензиялық шарт бойынша құқық иеленуші (лицензиар) екінші тарапқа (лицензиатқа) топологияны белгілі бір әдіспен уақытша пайдалану құқығын береді.

3. Лицензиялық шартта лицензиатқа:

1) топологияны пайдалану құқығын лицензиардың оны пайдалану мүмкіндігі мен лицензияны басқа тұлғаларға беру құқығын сақтай отырып (жай, айрықша емес лицензия);

2) топологияны пайдалану құқығын лицензиардың оны пайдалану мүмкіндігін сақтай отырып, бірақ лицензияны басқа тұлғаларға беру құқығынсыз (айрықша лицензия);

3) топологияны пайдалану құқығын лицензиардың оны пайдалану мүмкіндігін сақтамай және лицензияны басқа тұлғаларға беру құқығынсыз (толық лицензия) беру көзделуі мүмкін.

Егер лицензиялық шартта лицензияның түрі көзделмесе, ол айрықша емес жай лицензия деп саналады.

4. Топологияны пайдалану құқығына айрықша емес лицензияны лицензиаттың басқа тұлғаға (қосалқы лицензиатқа) беруі туралы шарт (қосалқы лицензиялық шарт) лицензиялық шартта көзделген жағдайларда ғана жасалуы мүмкін.

Егер лицензиялық шартта өзгеше көзделмесе, лицензиат лицензиардың алдында қосалқы лицензиаттың іс-әрекеттері үшін жауапты болады.

5. Топологияға айрықша құқықты басқаға беру туралы шарт, лицензиялық және қосалқы лицензиялық шарттар жазбаша нысанда жасалады.

Тіркелген топологияға айрықша құқықты басқаға беру туралы шарт, тіркелген топологияны пайдалануға лицензиялық және қосалқы лицензиялық шарттар уәкілетті органда таралтардың келісімі бойынша тіркелуі мүмкін.

Жазбаша нысанның немесе тіркеу туралы талаптың сақталмауы шарттың жарамсыздығына әкеп соғады.

9-бап. Қызметтік міндеттерді орындау тәртібімен және

тапсырыс берушімен шарт бойынша жасалған

топологияға айрықша құқық

1. Егер жұмыс беруші мен автордың арасындағы шартта өзгеше көзделмесе, қызметтік міндеттерді немесе жұмыс берушінің нақты тапсырмасын орындау тәртібімен жасалған топологияға айрықша құқық жұмыс берушігে тиесілі болады.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген топология үшін авторға сыйақы төлеу мөлшері, шарттары және тәртібі автор мен жұмыс беруші арасындағы келісімде айқындалады. Егер автор мен жұмыс берушінің топология жасаудағы үлесін мөлшерлеу мүмкін болмаса,

авторға сыйақы төлеу мөлшері, шарттары және тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде айқындалады.

3. Автор шарт бойынша топология жасау және өзінің жұмыс берушісі болып табылмайтын тапсырыс берушіге топологияға айрықша құқықтар беруге міндеттеме қабылдай алады.

Ескерту. 9-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 31.10.2015 № 382-В Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

**10-бап. Құқық иеленушінің айрықша құқығын бұзу деп
танылмайтын іс-әрекеттер**

Мыналар:

1) осы Заңың 7-бабы 4-тармағының 2) тармақшасында аталған іс-әрекеттерді заңсыз көшірме жасап алынған топологиясы бар интегралдық микросхемаларға немесе осындай интегралдық микросхемалары бар бұйымдарға қатысты жасау, егер осындай пайдалануды жүзеге асыруши тұлға осы интегралдық микросхемалардың немесе осындай интегралдық микросхемалары бар бұйымдардың топологияға айрықша құқықты бұза отырып дайындалғанын және таралып жатқанын білмесе және білмеуге тиіс болса. Осы тұлға құқық иеленушіден тиісті хабарлама алғаннан кейін, осындай топологияға лицензияны еркін иемдену кезінде төленуге тиіс болатын мөлшерлес сыйақыны құқық иеленушіге төлеген жағдайда, кез келген іс-әрекетті қолда бар немесе сол кезге дейін тапсырыс берілген өнімге қатысты жасауға құқылы;

2) топологияны пайда табусыз жеке мақсаттарына, сондай-ақ бағалау, талдау, зерттеу немесе оқыту мақсатында пайдалану;

3) қорғалатын топологияны оның өзін бағалау немесе талдау негізінде жасалған түпнұсқалық басқа топологияға енгізу мен осы Заңың 7-бабының 4-тармағында аталған іс-әрекеттерді осындай топологияға қатысты жасау;

4) азаматтық айналымға заңды жолмен енгізілген қорғалатын топологиясы бар интегралдық микросхеманы тарату;

5) осы Заңың 7-бабының 4-тармағында аталған іс-әрекеттерді басқа автор жасаған топологияға тәуелсіз, ұқсас түпнұсқалық топологияға қатысты жасау құқық иеленушінің айрықша құқығын бұзу деп танылмайды.

11-бап. Топологияны тіркеу

1. Топологияның авторы немесе өзге де құқық иеленуші топологияны уәкілетті органға тіркеуге өтінім беру арқылы тіркеуге құқылы.

Топологияны тіркеу туралы өтінім мемлекеттік және орыс тілдерінде ұсынылады. Өтінімнің басқа құжаттары мемлекеттік, орыс немесе басқа тілдерде ұсынылады. Егер өтінімнің өзге құжаттары басқа тілде ұсынылса, өтінімге олардың мемлекеттік немесе орыс тілдеріндегі нотариат куәландырған аудармасы қоса беріледі. Аударма өтініммен бір мезгілде немесе басқа тілдегі құжаттарды қамтитын өтінім уәкілетті органға келіп түскен күнінен бастап екі айдан кешіктірілмей ұсынылуы тиіс.

2. Егер топология бұрын пайдаланылса, тіркеуге өтінім беру ол алғаш пайдаланылған күннен бастап екі жылдан аспайтын мерзімде жүзеге асырылуы мүмкін.

3. Тіркеуге өтінім бір топологияға қатысты болуға тиіс және онда:

1) тіркеуді сұраған автор мен тұлғалар аты, сондай-ақ олардың тұрғылықты жері немесе орналасқан жері, егер топология бұрын пайдаланылса, ол алғаш пайдаланылған күн көрсетілген топологияны тіркеуге өтініш;

2) рефератты қоса алғанда, топологияны нақтылайтын материалдар;

3) егер тіркеуге өтінім өкіл арқылы берілсе, сенімхат болуға тиіс.

4) <*>

Тіркеуге өтінімді жасау мен ресімдеуге қойылатын талаптарды уәкілетті орган белгілейді.

4. Тіркеуге өтінім түскеннен кейін уәкілетті орган қажетті құжаттардың болуын және осы баптың 3-тармағында жазылған талаптарға олардың сәйкестігін тексереді. Тексеру он нәтиже берген жағдайда уәкілетті орган топологияны Интегралдық микросхемалар

топологияларының мемлекеттік тізіліміне енгізеді, өтініш берушіге топологияны тіркеу туралы куәлік береді және тіркелген топология туралы мәліметтерді бүллетенде жариялады.

Өтініш беруші мәліметтер бүллетенде жарияланғанға дейін өтінім материалдарын уәкілетті органның сауал салуы бойынша немесе өз бастамасы бойынша толықтыруға, нақтылауға және түзетуге құқылы.

Тіркеу тәртібін, тіркеу туралы куәлік нысанын, онда көрсетілетін мәліметтер құрамын, сондай-ақ бүллетенде жарияланатын мәліметтер тізбесін уәкілетті орган белгілейді.

Құқық иеленуші болып табылмайтын топология авторына уәкілетті орган оның авторлығын растайтын куәлік береді.

5. Интегралдық микросхемалар топологияларының мемлекеттік тізіліміне енгізілген мәліметтер дұрыс емес деп дәлелденбейінше дұрыс деп есептеледі.

Аталған мәліметтердің дұрыстығы үшін өтініш беруші жауапты болады.

6. Уәкілетті органның куәліктер беру және шарттарды тіркеу жөніндегі іс-әрекеттер жасағаны үшін Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес мемлекеттік бажауынады.

Ескерту. 11-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2004.07.09 N 586, 2005.11.22. N 90 (қолданысқа енгізілу тәртібін 2-баптан қараныз), 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он құн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Зандарымен.

12-бап. Ескерту таңбасы

Құқық иеленушінің өз құқықтары туралы хабарлау үшін топологияны қамтитын бүйімдарда айшықталған Т бас әрпі, топологияға айрықша құқық қолданылатын мерзімнің басталған күні және құқық иеленушіні айқындауға мүмкіндік беретін ақпарат түріндегі ескерту таңбасын пайдалануға құқығы бар.

13-бап. Топологияға айрықша құқықтың қолданылу мерзімі

1. Топологияға айрықша құқық топология тіркелген күннен бастап он жыл бойы қолданылады.

2. Егер топология тіркеуден өтпесе, аталған он жылдық мерзім осы топологияның немесе осы топология бар интегралдық микросхеманың дүние жүзінің кез келген елінде алғаш пайдаланылуының құжатпен расталған күнінен бастап есептеледі.

3. Топология тіркелген күнге дейін пайдаланыла бастаған топологияны тіркеу кезінде айрықша құқықтың қолданылу мерзімі осы баптың 2-тармағына сәйкес есептеледі.

4. Басқа автор өз бетімен жасаған түпнұсқалық ұқсас топологияның пайда болуы осы баптың 1, 2-тармақтарында аталған айрықша құқықтың қолданылу мерзімін үзбейді және тоқтатпайды, бұл орайда топологияға айрықша құқықтың қолданылатын жалпы мерзімі он жылдан аспауы керек.

14-бап. Топологияға құқықтарды қорғау

1. Топологияға құқықтарды қорғауды сот:

- 1) құқықтарды тану;
- 2) құқық бұзылғанға дейін болған жағдайды қалпына келтіру;
- 3) құқықты бұзатын немесе оны бұзу қатерін төндіретін іс-әрекеттердің жолын кесу;
- 4) құқық бұзушының келтірілген залалдар орнын толтыруы және моральдық зиянды өтеуі;
- 5) залалдың орнын толтырту орнына айрықша құқықты бұзушы тапқан табысты өндіріп алу;
- 6) айрықша құқықты бұзушының зандарда белгіленген он мыңнан елу мыңға дейінгі айлық есептік көрсеткіш сомасында өтем төлеуі. Өтем мөлшерін сот залалдың орнын толтыру немесе табысты өндіріп алу орнына белгілейді;

7) азаматтық айналымға енгізілетін немесе осы мақсатпен сақталатын және айрықша құқықты бұзады деп танылған интегралдық микросхемалар мен осындай микросхемаларды қамтитын үйімдарды, сондай-ақ арнайы оларды дайындауға арналған материалдар мен жабдықтарды жою немесе құқық иеленушінің пайдасына алып қою;

8) бұзылған құқық кімге тиесілі екендігі туралы мәліметтерді енгізе отырып, орын алған бұзушылық туралы міндетті түрде жариялау;

9) заң актілерінде көзделген, топологияға құқықтарды қорғауға байланысты өзге де шаралар қабылдау жолымен жүзеге асырады.

2. Егер лицензиялық шартта көзделсе, айрықша құқықты бұзушыға лицензиат та талап мәлімдеуі мүмкін.

15-бап. Патенттік сенім білдірілген өкілдер

1. Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты тұратын, жоғары білімі және зияткерлік мешік саласында кемінде төрт жыл жұмыс өтілі бар, атtestаттаудан өткен және зияткерлік мешік саласындағы үәкілетті органды тіркелген Қазақстан Республикасының әрекетке қабілетті азаматы патенттік сенім білдірілген өкіл болуға құқылы.

Үәкілетті орган патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидаттарды атtestаттаудан өткізу үшін үәкілетті орган мен сараптама жасау үйімінің қызметкерлері арасынан атtestаттау комиссиясын құрады. Бұл ретте, атtestаттау комиссиясы мүшелерінің ең аз саны кемінде бес қызметкерден тұрады.

Үәкілетті орган патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидаттарды атtestаттауды сенім білдірілген өкілдерге кандидаттардан өтініштердің келіп түсуіне қарай жылына кемінде бір рет өткізеді.

Атtestаттау нәтижелері бойынша атtestаттау комиссиясы кандидатты атtestаттау не атtestаттаудан бас тарту туралы шешім шығарады. Атtestаттау комиссиясы шешімінің нысанын үәкілетті орган бекітеді. Атtestаттау комиссиясы шешім шығарған кезден бастап үш ай ішінде мұндай шешімге сот тәртібімен шағым жасауға болады.

Патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидат атtestаттау емтиханын ойдағыдай тапсырған кандидатқа патенттік сенім білдірілген өкіл куәлігі беріледі, оның нысанын үәкілетті орган бекітеді.

Патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидаттарды атtestаттаудан өткізу және оларға куәлік беру үшін Қазақстан Республикасының салық заңнамасында белгіленетін мемлекеттік баж алынады.

2. Патенттік сенім білдірілген өкілдерге кандидаттар атtestаттауына:

1) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес кәсіпкерлік қызметпен айналысуға тыйым салынған адамдар;

2) үәкілетті органның және оның ведомствоның бағыныстағы үйімдарының қызметкерлері, сондай-ақ олардың жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) болып табылатын адамдар;

3) қылмыс жасағаны үшін заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар адамдар;

4) осы Заңға сәйкес патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізілімінен шығарылған адамдар жіберілмейді.

3. Патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметі атtestаттау комиссиясының хаттамалық шешімімен:

1) патенттік сенім білдірілген өкілдің атtestаттау комиссиясына берген өтініші негізінде;

2) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес кәсіпкерлік қызметпен айналысуға тыйым салынатын адамдарға, оның ішінде үәкілетті органның және оның ведомствоның бағыныстағы үйімдарының қызметкерлеріне жатқызу кезеңіне;

3) осы Заңның 15-2-бабы 1-тармағының 2) және 6) тармақшаларында және 5-тармағында көзделген мән-жайларды анықтау мақсатында тоқтатыла тұрады.

Осы тармақтың 3) тармақшасында көрсетілген жағдайда патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметі аттестаттау комиссиясы үш ай ішінде тиісті шешім қабылдағанға дейін тоқтатыла тұрады.

Патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметін тоқтата тұруға негіз болған себептер жойылған жағдайда, оның қызметі аттестаттау комиссиясының хаттамалық шешімімен қайта жалғастырылады.

4. Патенттік сенім білдірілген өкіл өтініш берушінің немесе патент иеленушінің өкілі ретінде уәкілетті органмен іс жүргізуге байланысты қызметті жүзеге асырады. Уәкілетті органмен іс жүргізуді, сондай-ақ өтініш беруші және (немесе) құқық иеленуші дербес жүзеге асыруы мүмкін.

Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде тұратын жеке тұлғалар немесе шетелдік заңды тұлғалар уәкілетті органда патенттік сенім білдірілген өкілдер арқылы өздерінің өтініш беруші ретіндегі құқықтарын, сондай-ақ мүдделі тұлға ретіндегі құқықтарын жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасында тұрақты тұратын, бірақ уақытша одан тыс жерде жүрген жеке тұлғалар Қазақстан Республикасының шегінде хат-хабар алмасу үшін мекенжайларын көрсеткен кезде патенттік сенім білдірілген өкілсіз-ақ өтініш беруші ретіндегі құқықтарын, сондай-ақ мүдделі тұлға ретіндегі құқықтарын жүзеге асыра алады.

5. Патенттік сенім білдірілген өкіл сенім білдірушіден оның тапсырмасын орындауға байланысты алатын ақпарат Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде құпиялы ақпаратқа немесе өзге де заңмен қорғалатын құпияға қойылатын талаптарды сақтаған кезде құпиялы болып танылады.

Ескерту. 15-бап жаға редакцияда - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он құн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

**15-1-бап. Патенттік сенім білдірілген өкілдің құқықтары
мен міндеттері**

1. Патенттік сенім білдірілген өкіл өтініш берушінің, өзімен еңбек шартын жасасқан жұмыс берушінің немесе өзімен немесе өзінің жұмыс берушісімен азаматтық-құқықтық шарт жасасқан тұлғаның мүддесінде мынадай қызмет түрлерін:

1) интегралдық микросхемалар топологияларын қорғау, интегралдық микросхемалар топологияларына құқықтарды иелену немесе беру мәселелері бойынша консультация беру;

2) өтініш берушінің атынан және тапсырмасы бойынша интегралдық микросхемалар топологияларына өтінімдерді ресімдеу және жасау жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру;

3) интегралдық микросхемалар топологияларын тіркеу мәселелері бойынша уәкілетті органмен өзара іс-қымыл жасау;

4) лицензиялық (қосалқы лицензиялық) шарттарды және (немесе) өзгеге беру шарттарын жасауға, қарauғa және кейіннен оларды сараптамаға жіберуге жәрдемдесу қызметін жүзеге асыруға құқылы.

2. Патенттік сенім білдірілген өкілдің өкілеттігі сенімхатпен куәландырылады.

3. Патенттік сенім білдірілген өкіл интегралдық микросхемалардың топологияларын тіркеуге өтінімдер беруге және (немесе) қорғау құжаттарын алуға, сондай-ақ апелляциялық кеңеске қарсылықтарды беруге байланысты істерді жүргізуге арналған сенімхаттың көшірмесін ұсынған жағдайда, көрсетілген өтінім немесе қарсылық берілген кезден бастап үш ай ішінде патенттік сенім білдірілген өкіл тиісінше сараптама жасау ұйымына және уәкілетті органға сенімхаттың түпнұсқасын ұсынуға міндетті. Түпнұсқалылығы расталғаннан кейін сенімхаттың түпнұсқасы қайтарылуға жатады.

Егер сенімхат шетел тілінде жасалса, онда міндетті түрде оның нотариус растаған қазақ және орыс тілдеріндегі аудармасы ұсынылуға тиіс.

4. Егер патенттік сенім білдірілген өкіл осы іс бойынша мүдделері іс жүргізу туралы өтініш жасаған тұлғаның мүдделеріне қайши келетін тұлғалардың атынан өкілдік етсе немесе оларға консультация берсе немесе оны қарauғa өзгеше қатысса, сондай-ақ, егер істі

қарauғa патенттік сенім білдірілген өкілдің жақын туысы, жұбайы (зайыбы) және оның жақын туысы болып табылатын лауазымды адам қатысса, ол тапсырманы қабылдамауға міндettі.

Ескерту. Заң 15-1-баппен толықтырылды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

15-2-бап. Патенттік сенім білдірілген өкілдің куәлігін

қайтарып алу және оның күшін жою

1. Патенттік сенім білдірілген өкіл атtestattau комиссиясының шешімімен:

1) өзінің атtestattau комиссиясына берген өтініші негізінде;

2) Қазақстан Республикасының азаматтығы тоқтатылған кезде немесе Қазақстан Республикасының шегінен тыс тұрақты тұрғылықты жерге кеткен кезде;

3) патенттік сенім білдірілген өкілдің кәсіптік қызметінде бес жылдан астам үзіліс болған жағдайда;

4) патенттік сенім білдірілген өкіл қылмыс жасағаны үшін сотталып, соттың айыптау үкімі күшінде енген кезде;

5) патенттік сенім білдірілген өкіл қайтыс болған немесе хабар-ошарсыз кеткен деп танылған не ол қайтыс болды деп жарияланған жағдайда;

6) патенттік сенім білдірілген өкіл әрекетке қабілетсіз немесе оның әрекетке қабілеті шектеулі деп танылған жағдайда патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізілімінен шығарылады.

2. Патенттік сенім білдірілген өкіл осы баптың 4), 5) және 6) тармақшаларында көрсетілген негіздер бойынша тізілімнен шығарылған жағдайда, атtestattau комиссиясының шешімімен куәліктің күші жойылады. Куәліктің күшін жою туралы мәліметтер патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізіліміне енгізіледі.

3. Осы баптың 1-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген жағдайда, патенттік сенім білдірілген өкілдің куәлігі патенттік сенім білдірілген өкілдің өзінің немесе соған негізі өтінішінде атtestattau комиссиясының шешімімен қайтарып алынады.

Осы баптың 1-тармағы 1) және 2) тармақшаларының негіздері бойынша тізілімнен шығарылған патенттік сенім білдірілген өкіл тізілімнен шығаруға себеп болған негіздер тоқтатылып, тізілімнен шығару туралы шешім жарияланған күннен бастап үш жыл ішінде атtestattau комиссиясына өтініш берген жағдайда, біліктілік емтиханың қайта тапсырмай-ақ, патенттік сенім білдірілген өкіл ретінде қайта тіркелуі мүмкін. Атtestattau комиссиясы ұсынылған құжаттар бойынша осы баптың 1-тармағының 1) және 2) тармақшаларында көрсетілген негіздердің жойылу фактісін анықтайды.

4. Патенттік сенім білдірілген өкілдердің тізілімінен шығарылған патенттік сенім білдірілген өкіл, бұл туралы мәліметтер енгізілген күннен бастап патенттік сенім білдірілген өкілдің қызметін жүзеге асыру құқығынан айырылады, ал оны патенттік сенім білдірілген өкіл ретінде тіркеу туралы куәлік қайтарып алынады не оның күші жойылады.

5. Патенттік сенім білдірілген өкіл осы Заңда белгіленген өз міндettterін адал орындаған жағдайда, уәкілетті орган құрамы уәкілетті орган қызметкерлерінің тақ санынан тұратын апелляциялық комиссия құрады.

Апелляциялық комиссия алқалы орган болып табылады және жеке және (немесе) заңды тұлғалардың пікірінше, олардың құқықтары мен заңды мүдделерін білдіретін патенттік сенім білдірілген өкілдердің қолданыстағы заңнаманы бұза отырып жасаған іс-әрекеттеріне олардың шағымдарын қарайды.

Патенттік сенім білдірілген өкілдің іс-әрекеттеріне шағым берген тұлғалар және өздеріне қатысты осындаш шағымдар берілген патенттік сенім білдірілген өкілдер апелляциялық комиссияның отырысына қатысуға құқылы.

Шағымды қарau нәтижелері бойынша апелляциялық комиссия уәкілетті органға патенттік сенім білдірілген өкіл куәлігінің күшін жою туралы сотқа талап арыз жолдауға ұсыныс жасайды не мынадай:

- 1) дәлелдемелердің жеткіліксіздігіне байланысты немесе объективті шешім қабылдауға ықпал ететін мән-жайлар анықталғанға дейін шағымның қаралуын кейінге қалдыру туралы;
- 2) шағымды қанағаттандырудан бас тарту туралы шешімдердің бірін қабылдайды.

Апелляциялық комиссияның шешімі жай көпшілік дауыспен қабылданады және хаттамамен ресімделеді. Апелляциялық комиссияның шешіміне сотқа шағым жасалуы мүмкін.

Апелляциялық комиссия туралы ережені уәкілетті орган белгілейді.

Ескерту. Заң 15-2-баппен толықтырылды - ҚР 2012.01.12 № 537-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

16-бап. Шетелдіктердің, шетелдік заңды тұлғалар мен

азаматтығы жоқ адамдардың құқықтары

1. Шетелдіктер мен шетелдік заңды тұлғалар осы Заңда көзделген құқықтарды Қазақстан Республикасы қатысушы болып табылатын халықаралық шарттарға байланысты немесе өзара принцип негізінде Қазақстан Республикасының азаматтарымен және заңды тұлғаларымен тең пайдаланады.

2. Егер осы Заңнан және Қазақстан Республикасының өзге де заң актілерінен өзгеше туында маса, Қазақстан Республикасында тұратын азаматтығы жоқ адамдар осы Заңда және топологияларды құқықтық қорғауға қатысты өзге де актілерде көзделген құқықтарды Қазақстан Республикасының азаматтарымен және заңды тұлғаларымен тең пайдаланады.

Қазақстан Республикасының

Президенті